

Wskaźniki rezultatu	Wartość bazowa wskaźnika	Oczekiwana, docelowa wartość wskaźnika	Źródła pozyskanych danych
aktywność społeczna Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	0	4390	Dane Urzędu Miejskiego

Źródło: Opracowanie własne.

8. Lista planowanych projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1 Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Wskazanie podstawowych oraz uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest kluczowe dla procesu wyprowadzania wyznaczonych obszarów ze stanu kryzysowego oraz dla realizacji założonych celów. W ramach całościowego procesu rewitalizacji, zaproponowano więc następujące projekty główne oraz uzupełniające (które przyczynią się do realizacji założonych celów, a których szczegółowa charakterystyka nie jest możliwe na tym etapie).

Ponadto, wszystkie prace termomodernizacyjne wykonywane będą poza okresem lęgowym ptaków.

Tabela 11 Główne (podstawowe) projekty/ przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ²⁷	Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji Kierunek działań: Wsparcie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie Kierunek działań: Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci do lat 17									
Obszar 3: Włóścibórz Oraz poza obszarem rewitalizacji: Wałdowo i Lutowo	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych oraz dzieci i młodzieży	1.1. NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów	S	Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim Partnerzy - Partnerami w realizacji zadania są Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, Rady Sołeckie wsi Wałdowo, Lutowo, i Włóścibórz.	Projekt będzie polegał na przeprowadzeniu działań zmierzających do zaprezentowania talentów, np. muzycznych, tanecznych, plastycznych i „szlifowania” ich. 1. Przeprowadzenie Dni Talentów dla dzieci z danej wsi i okolicznych wiosek. 2. Zajęcia specjalistyczne z animatorami edukacji kulturalnej i fachowcami z danej dziedziny. 3. Wyjazdy do teatru, opery, baletu. 4. Warsztaty specjalistyczne z w/w dziedzin sztuki. 5. Koncerty finałowe dla rodziców i zaproszonych gości. 6. Występy artystyczne z okazji imprez odbywających się w danej miejscowości. W pierwszej kolejności projekt skierowany będzie do dzieci ubogich i pochodzących z rodzin, które pobierają świadczenia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych z obszarów rewitalizacji. Nie oznacza to jednak, że z prowadzonego przedsięwzięcia wykluczone zostaną osoby potrzebujące wsparcia z terenu gminy. Dzieci z poza obszaru rewitalizacji będą mogły włączyć się w projekt, w momencie, gdy	Gminne Pracownie Edukacji Kulturalnej ARTIK-i w miejscowościach: Wałdowo, Lutowo i Włóścibórz.	30 000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba zorganizowanych spotkań: 21. - Liczba zorganizowanych wyjazdów: 5. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 30 osób.	Lista obecności; Dokumentacja zdjęciowa

²⁷ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

					<p>dostępna pula miejsc nie zostanie wykorzystana.</p> <p>Celem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przeniesienie uczestników w tajemniczą krainę barw i muzyki przy świetle fluorescencyjnym. - Stymulowanie rozwoju dziecka z wykorzystaniem lamp ledowych i ultrafioletowych poprzez ujawnienie wszelkich potencjalnych zdolności, umożliwiających skuteczne wypełnienie zadań życiowych. - Stworzenie ciekawych sytuacji (zajęć) które będą zachęcały do zadań prowadzących do samorealizacji. - Rozwijanie potencjału dzieci, ich talentów i zainteresowań. - Nauka kreatywności najmłodszych poprzez wskazywanie możliwości rozwoju i poszukiwanie różnorodnych rozwiązań. - Pobudzanie i rozwijanie zdolności muzycznych, tanecznych i plastycznych dzieci. - Integracja poprzez wspólną zabawę i naukę. - Kształtowanie odporności emocjonalnej dziecka ze wskazaniem sytuacji przyczynowo-skutkowej. 				
<p>Obszar 2: Niechorz Obszar 3: Włocibórz Oraz poza obszarem rewitalizacji: Wilkowo, Zboże, Lutowo</p>	<p>1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych oraz dzieci i młodzieży</p>	<p>1.2. Gry Wielkoformatowe XXL</p>	<p>S</p>	<p>Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Partnerzy - Partnerami w realizacji zadania są Centrum</p>	<p>Świetlice wiejskie w ww. miejscowościach są bardzo słabo wyposażone. Nie ma w nich materiałów dydaktycznych, które pozwoliłyby ciekawie i twórczo spędzać wolny czas.</p> <p>Uczestnikom zależy na zakupie gier wielkoformatowych XXL (szachy, warcaby i inne wielkoformatowe gry planszowe).</p> <p>Projekt będzie polegał na przeprowadzeniu</p>	<p>Świetlice wiejskie w miejscowościach: Wilkowo, Niechorz, Zboże, Włocibórz i „stara</p>	<p>50 000,00</p>	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zakupionych gier: 10. - Liczba zorganizowanych spotkań: 120. - Liczba zorganizowanych turniejów: 10. <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba dzieci 	<p>Lista obecności Dokumentacja zdjęciowa</p>

				Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, Rady Sołeckie ww. wsi, Gminna Pracownia Edukacji Kulturalnej we Włocibórz, Szkoła Podstawowa w Lutowie, Szkoła Podstawowa w Zbożu.	ww. zajęć edukacyjnych polegających na nauce gry w szachy, warcaby i inne wielkoformatowe gry planszowe. Po okresie edukacyjnym, który będzie trwał kilka miesięcy, odbędą się turnieje sprawdzające poziom zdobytych umiejętności. <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakup gier wielkoformatowych XXL. 2. Zajęcia edukacyjne z animatorami. 3. Wyjazd na rozgrywki mistrzów. 4. Spotkania ze znawcami danej dziedziny (mistrzowie gry w szachy, warcaby i inne gry). 5. Turnieje wiejskie. 6. Turniej o zasięgu gminnym i powiatowym. Celem projektu będzie: <ul style="list-style-type: none"> - Przedstawienie innowacyjnego podejścia do aktywnego spędzania wolnego czasu. - Zaprezentowanie dobrych praktyk opartych na doświadczeniach polskich i zagranicznych. - Wielostronne rozwijanie pamięci i wyobraźni dziecka. - Zwiększenie umiejętności kreatywnych. - Wywołanie ekspresji. 	szkoła" Lutowie.		zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna: 60.	
CEL REWITALIZACJI: Rozwój infrastruktury społecznej i terenów publicznych									
Kierunek działań: Zwiększenie świadomości ekologicznej									
Kierunek działań: Zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych									
Obszar 2: Niechorz Obszar 3: Włocibórz Obszar 4: Sikorz Obszar 5: Wysoka Krajeńska Obszar 6: Zalesie	2. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska	2.1. Kampania promocyjna usuwania azbestu		Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim Referat Gospodarki Komunalnej Partnerzy - Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.	Azbest jest włóknistym minerałem naturalnie występującym w przyrodzie o wyjątkowych właściwościach fizycznych i mechanicznych tj.: dźwiękochłonność, elastyczność, odporność na wysokie i niskie temperatury, obojętność na kwasy i substancje żrące, wytrzymałość. Posiadane zalety zdecydowały o masowym wykorzystywaniu azbestu w polskim przemyśle w II połowie XX wieku, głównie w budownictwie. W połowie lat 80. okazało się, że wyroby azbestowe stanowią zagrożenie dla środowiska oraz życia	Wysoka Krajeńska – świetlica wiejska Zalesie – świetlica wiejska Wałdówko – świetlica wiejska Niechorz – świetlica wiejska	50 000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych: 90. Wskaźniki rezultatu: - Liczba budynków z inwentaryzowanym azbestem: 70.	Lista obecności; Dokumentacja zdjęciowa

				<p>i zdrowia człowieka. Włókna azbestu mają tendencję do wielokrotnego rozwarstwiania się – są dziesiątki, a nawet setki razy cieńsze od ludzkiego włosa.</p> <p>Po przedostaniu się z wdychanym powietrzem do płuc, zostają najczęściej wydalone przez organizm. Jednakże istnieją takie włókna azbestu (włókna respirabilne), których organizm nie potrafi się pozbyć. Takie włókna nagromadzone w tkance płucnej w ciągu całego życia, mogą powodować zmiany chorobowe, nie wyłączając nowotworów. Zagrożenie ze strony azbestu jest przez ludzi bagatelizowane ze względu na mikroskopijną wielkość włókien (niewidoczne „gołym okiem”) oraz długotrwały i utajony rozwój choroby. Przez długi okres czasu choroba może się nie ujawniać - pierwsze jej objawy mogą dać o sobie znać po dwudziestu, a nawet czterdziestu latach od pierwszego kontaktu z pyłem azbestowym.</p> <p>Projekt, skierowany do mieszkańców obszaru rewitalizacji, będzie polegał na przeprowadzeniu kampanii antyazbestowej polegającej na zapoznaniu społeczności lokalnej w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jak skutecznie pozbyć się azbestu z własnej nieruchomości. 2. Do czego jest zobowiązany właściciel i zarządca nieruchomości z azbestem. 3. Jak rozpocząć proces demontażu azbestu. 4. Jak pozbyć się niewielkiej ilości azbestu z ogródka działkowego. 5. Czy firma lub przedsiębiorca może ubiegać się o dopłaty lub refundacje kosztów za usuwanie azbestu. 6. Czy trzeba usunąć eternit gdy jego 	<p>Sikorz- światlica wiejska Włocibórz – światlica wiejska</p>			
--	--	--	--	---	--	--	--	--

					stan techniczny jest dobry. 7. Czy można zabezpieczyć wyroby azbestowe specjalnymi farbami. Celem projektu będzie: wzmocnienie świadomości instytucji i mieszkańców o szkodliwości azbestu i jego negatywnego wpływu na zdrowie; zwiększenie indywidualnego zaangażowania instytucji i obywateli w rozwiązywanie problemu usuwania azbestu na terytorium RP; promowanie „dobrych praktyk” związanych z usuwaniem azbestu ze środowiska; wsparcie administracji państwowej (samorządy gminne) w zakresie realizacji zadań publicznych związanych z ograniczaniem azbestu w środowisku oraz jego negatywnego oddziaływania na zdrowie; monitorowanie procesu realizacji „Programu” poprzez monitoring gminnych programów usuwania azbestu.				
CEL REWITALIZACJI: Zwiększenie partycypacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji									
Kierunek działań: Rozwój usług społecznych skierowanych do osób starszych									
Kierunek działań: Wsparcie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie									
Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego Obszar 2: Niechorz Obszar 3: Włóścibórz Obszar 4: Sikorz Obszar 5: Wysoka Krajeńska Obszar 6:	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych oraz dzieci i młodzieży	1.3. Aktywnie społecznie – 50+	S	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim Partnerzy w realizacji projektu - Stowarzyszenie „DOROŚLI-DZIECIOM” i Klub Młodych Twórców działający przy Stowarzyszeniu „DOROŚLI-DZIECIOM”;	Projekt będzie polegał na włączeniu seniorów z obszaru rewitalizacji do działań na rzecz społeczności lokalnej, budowanie więzi międzypokoleniowych, podniesienie kwalifikacji w zakresie nowoczesnych systemów komunikacyjnych. Działania: 1. W każdym sołectwie prowadzone będą w świetlicach warsztaty komputerowe z zakresu podstawowej obsługi komputera i Internetu. W czasie zajęć seniorzy poznają budowę komputera, oswoją się z klawiaturą i myszką, pracować będą z edytorem tekstu, uczyć się będą zapisywać wykonane prace na komputerze. Z uwagi na braki w wyposażeniu świetlic wiejskich w sprzęt komputerowy działanie to będzie zlecone firmie	Wysoka Krajeńska – świetlica wiejska Zalesie – świetlica wiejska Wałdówko – świetlica wiejska Niechorz – świetlica wiejska Sikorz – świetlica wiejska Włóścibórz – świetlica wiejska	1 010 000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba zorganizowanych wycieczek, festynów, spotkań integracyjnych, ognisk: 180. - Liczba udzielonych porad: 50. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób, które będą uczestniczyły w spotkaniach: 500. - Liczba osób, które podniosą swoje kwalifikacje związane z nauką obsługi komputera: 80	Lista obecności, dokumentacja zdjęciowa

<p>Zalesie Oraz poza obszarem rewitalizacji: Lutowo, Lutówko, Wilkowo</p>			<p>Koła Gospodyń wiejskich; Animatoryzy lokalni; Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim; Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim; Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim; Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim; Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim; Ośrodki zdrowia działające na terenie gminy Sępólno Krajeńskie; Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sępólnie Krajeńskim; Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie</p>	<p>szkoleniowej posiadającej stosowny sprzęt, który będzie dowieziony do świetlic. 2. W każdym sołectwie będą odbywały się zajęcia z rękodzieła, haftowania, decoupage, kulinarne (przez okres trwania projektu). Z uwagi na braki w wyposażeniu w świetlicach wiejskich zakupione zostaną niezbędne art. gospodarstwa domowego oraz materiały pomocnicze do realizacji powyższych zajęć. 3. W każdym sołectwie po pierwszym półroczu realizacji projektu planuje się zorganizowanie CZYTANIA DLA NAJMŁODSZYCH. Seniorzy będą czytać bajki najmłodszym mieszkańcom sołectw. Bajki mają działanie edukacyjno-terapeutyczne, pozwalają dzieciom dobrze się bawić, niwelować złość i smutek, ale także uczą świata, pokazują co w życiu jest ważne, uczą zachowań prospołecznych, budują w dzieciach poczucie własnej wartości. Seniorzy z kolei będą mieli wypełniony pożytecznie wolny czas, będą czuli się potrzebni i będą czuli ogromną satysfakcję widząc efekt swojej pracy: uśmiech na twarzy dziecka. Z uwagi na skromne wyposażenie świetlic wiejskich zostaną one doposażone w miarę potrzeb do prawidłowego wykonania działania. 4. W każdym sołectwie przy współudziale seniorów organizowane będą cykliczne spotkania integracyjne, wspólne wycieczki, ogniska, festyny itp. Wspólna organizacja tworzy sieć oparcia społecznego, która sprawia, że ludzie w większym stopniu liczyć mogą na pomoc ze strony innych. W celu zrealizowania działań plenerowych wymagane będzie dokonanie zakupu niezbędnych materiałów pomocniczych (do realizacji konkursów, catering, trampolina, napoje, wata cukrowa</p>	<p>ul. Plac Wolności w Sępólnie Krajeńskim oraz przyległe ulice Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo – stara szkoła i dom kultury Lutówko – świetlica wiejska Wilkowo – świetlica wiejska</p>				
---	--	--	--	---	---	--	--	--	--

				<p>Krajeńskim itp.)</p> <p>5. Projekt obejmował będzie również: *zajęcia „nordicwalking” dla seniorów pod okiem instruktora oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe – chi kung (do wykonania zadania zakup kijków nordic walking i inne materiały i sprzęt według potrzeb); *wystawy tematyczne, prezentujące pasje osób starszych (np. malarska, rzeźbiarska, robótek ręcznych -szydełkowanie, praca z drutami dziewiarskimi czy wędkarska); *spotkania dla międzypokoleniowe poświęcone tradycjom, zwyczajami bożonarodzeniowymi.</p> <p>Niska świadomość, brak integracji, bariera wieku, niska samoocena, mentalność oraz obawa przed ośmieszeniem powodują niechęć mieszkańców do organizacji i uczestnictwa we wszelkiego rodzaju działaniach.</p> <p>Celem powyższych działań jest propagowanie zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej oraz dzielenie się pasjami i doświadczeniami z innymi.</p> <p>6. Cykliczne spotkania ze specjalistami i pracownikami instytucji (ochrona zdrowia, policja, ośrodek pomocy społecznej, punktu interwencji kryzysowej itp.). Na ograniczony dostęp do specjalistów ma wpływ wiele czynników: brak dojazdu, stan zdrowia, niska świadomość, ograniczony dostęp do informacji, wstyd, czas oczekiwania. Powyższe działanie daje możliwości wyrównania szans, podniesienie świadomości oraz do zmiany swojej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych.</p> <p>7. Cykliczne spotkania integrujące mieszkańców Sępólna Krajeńskiego, dające możliwość osobom wykluczonym i starszym na wspólne spędzanie czasu.</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> * cykliczne spotkania ze specjalistami i pracownikami instytucji (ochrona zdrowia, policja, ośrodek pomocy społecznej, punktu interwencji kryzysowej itp.). Planuje się serię spotkań na temat bezpieczeństwa seniorów (wyludzenia i itp.) * zajęcia „nordic walking” dla seniorów pod okiem instruktora oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe – chi kung (do wykonania zadania zakup kijków nordic walking i inne materiały i sprzęt według potrzeb) we współpracy z Uniwersytetem III Wieku * warsztaty komputerowe z zakresu podstawowej obsługi komputera i Internetu. W czasie zajęć seniorzy poznają budowę komputera, oswoją się z klawiaturą i myszką, pracować będą z edytorem tekstu, uczyć się będą zapisywać wykonane prace na komputerze we współpracy z Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (Gminne Centrum Informacji w Sępólnie Krajeńskim). * Spotkania integracyjne – pikniki, ogniska, wyjazdy na basen, wycieczki we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Sępólnie Krajeńskim. * po pierwszym półroczu realizacji projektu planuje się zorganizowanie CZYTANIA DLA NAJMŁODSZYCH. Seniorzy będą czytać bajki najmłodszym mieszkańcom miasta – we współpracy z Biblioteką Publiczną w Sępólnie Krajeńskim. 				
Niechorz, Sikorz, Włocibórz, Wysoka Krajeńska, Zalesie	3.Zwiększenie aktywności osób wykluczonych społecznie	3.1.Program „Rodzina na PLUS”	S	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim przy wsparciu: Stowarzyszenia „DOROŚLI-DZIECIOM”	Odbiorcami programu będą osoby i rodziny borykające się z problemami bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz przemocą w rodzinie korzystające ze wsparcia pracowników socjalnych. W ramach Programu przewiduje się zastosowanie następujących metod tj. środowiskowa praca socjalna, instrumenty aktywnej integracji	Niechorz – świetlica wiejska, Sikorz – świetlica wiejska, Włocibórz - świetlica wiejska,	800 000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba zorganizowanych wycieczek, festynów, spotkań integracyjnych, ognisk: 150. - Liczba udzielonych porad: 100. - Liczba zakupionych systemów	Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa będą robione przy każdym zaplanowanym działaniu; ocena rezultatów będzie odbywała

				<p>w Sępólnie Krajeńskim, Klubu Młodych Twórców działającym przy Stowarzyszeniu „DOROŚLI-DZIECIOM” w Sępólnie Krajeńskim, Biblioteki Publicznej w Sępólnie Krajeńskim, Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim, Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim, Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>i działania o charakterze środowiskowym. Zadanie - "Aktywna integracja" obejmuje: - warsztaty rodzicielskie; - warsztaty z zakresu higieny zdrowia (dla rodziców) - warsztaty z zakresu planowania rodziny dla młodzieży - warsztaty „Kobieta aktywna zawodowo”; - Moduł szkoleniowy „Mój wizerunek” dla dzieci i rodziców</p> <p>Zadanie – „Działania o charakterze środowiskowym” obejmuje edukację dzieci i młodzieży, edukację społeczno – obywatelską, poprzez: - czytanie dzieciom przez rodziców baśni i legend sępoleńskich - cykliczne spotkania pracowników socjalnych i dzielnicowych z mieszkańcami wsi na terenie gminy Sępólno Krajeńskie - wdrażanie dzieci i młodzieży do pracy na rzecz innych, a przez to podnoszenie poczucia własnej wartości, - Klub „Pomagaczy” - pomoc w przezwyciężaniu trudności w nauce, motywowanie do nauki, rozwijanie funkcji poznawczych, - cykliczne spotkania z dietetykiem dla dzieci i rodziców uświadawiające na problem otyłości wśród dzieci i młodzieży</p> <p>Zadanie – "Działania integracyjne" obejmuje: - organizowanie działań o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym skierowane do społeczności lokalnej (festyny, pikniki, ogniska itp.)</p> <p>Zadanie – "Środowiskowa praca socjalna" obejmuje: - działalność pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin (informowanie, motywowanie, wspieranie</p>	<p>Wysoka Krajeńska - świetlica wiejska, Zalesie - świetlica wiejska</p>	<p>wystawienniczych: 5. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób, które będą uczestniczyły w spotkaniach/warsztatach; 800.</p>	<p>się raz na kwartał</p>
--	--	--	--	---	---	--	---	---------------------------

Kierunek działań: Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci do lat 17									
Kierunek działań: Wsparcie osób zagrożonych lub wykluczonych społecznie									
Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych oraz dzieci i młodzieży	1.4. Plenery ze sztuką w sercu miasta	S	Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim	<p>W chwili obecnej Rynek Miejski nie spełnia wymogów do realizacji plenerów ze sztuką. Jego wygląd (głównie szarość budynków) nie sprzyja właściwemu odbiorowi piękna.</p> <p>Projekt będzie polegał na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zakupie systemów wystawienniczych w postaci: systemów ram kube, ścianek reklamowych, stoisk mobilnych, ścianek wystawienniczych, gablot ekspozycyjnych. 2. Organizowaniu plenerów malarskich z udziałem uczniów sępoleńskich szkół oraz dzieci i młodzieży skupionej w sekcjach artystycznych CKIS. Przy czym w pierwszej kolejności projekt skierowany będzie do dzieci do lat 17 z obszaru rewitalizacji w mieście. Nie oznacza to jednak, że z prowadzanego przedsięwzięcia wykluczone zostaną osoby potrzebujące wsparcia z terenu gminy (pierwszeństwo będą miały dzieci z obszarów rewitalizacji). Dzieci do lat 17 z poza obszaru rewitalizacji będą mogły również włączyć się w projekt, w momencie, gdy dostępna pula miejsc nie zostanie wykorzystana. 3. Organizowaniu spotkań z artystami (malarzami) z kraju i z zagranicy. 4. Ekspozycja wystaw malarskich z cyklu „Dzieła wielkich mistrzów od Rubensa do Matejki”. <p>Realizacja projektu pozwoli na „odwzorowywanie” piękna miejsca, ale również dążenie do stworzenia indywidualnego dzieła.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzenie w tajniki warsztatu artystów. – Omawianie i prezentacja technik malarskich. – Ekspozycja reprodukcji wielkich malarzy. – Stworzenie przestrzeni wzajemnych inspiracji, wymiany 	Rynek Miejski w Sępólnie Krajeńskim	120 000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba wystaw i letnich ekspozycji stałych: 15 <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób które będą uczestniczyły w spotkaniach i plenerach: 40 	Lista obecności Dokumentacja zdjęciowa

Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych oraz dzieci i młodzieży	1.5. Poranki symfoniczne w sercu miasta	S	Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim	<p>doświadczeń i dzielenia się swoją wiedzą.</p> <p>W chwili obecnej Rynek Miejski nie spełnia wymogów do realizacji poranków symfonicznych dla dzieci. Jego wygląd nie sprzyja właściwemu odbiorowi piękna zakłętego w muzyce i sztuce. Projekt będzie polegał na przeprowadzeniu działań zmierzających do popularyzowania muzyki poważnej.</p> <p>1. Cotygodniowe koncerty niedzielne w ramach tzw. „Poranków symfonicznych dla najmłodszych”. Dla dzieci z obszarów rewitalizacji uczestnictwo w koncertach będzie bezpłatne.</p> <p>2. Spotkania z artystami.</p> <p>3. Warsztaty twórcze – nauka gry na instrumentach skierowana zarówno do najmłodszych, jak i najstarszych mieszkańców.</p> <p>W pierwszej kolejności projekt skierowany będzie do dzieci do lat 17 z obszarów rewitalizacji. Nie oznacza to jednak, że z prowadzanego przedsięwzięcia wykluczone zostaną osoby potrzebujące wsparcia z terenu gminy. Dzieci do lat 17 z poza obszaru rewitalizacji będą mogły również włączyć się w projekt, w momencie, gdy dostępna pula miejsc nie zostanie wykorzystana.</p>	Rynek Miejski w Sępólnie Krajeńskim (Plac Wolności)	100 000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba zorganizowanych koncertów: 21 <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób które będą uczestniczyły w spotkaniach: 100 	Lista obecności; Dokumentacja zdjęciowa
CEL REWITALIZACJI: Rozwój infrastruktury społecznej i terenów publicznych									
Kierunek działań: Rozwój terenów publicznych na cele aktywizacji społecznej									
Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji									

Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	2. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska	2.2. Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajeńskim	T	Gmina Sępólno Krajeńskie	Inwestycja zostanie zlokalizowana na obszarze miasta Sępólno Krajeńskiego i obejmować będzie m. in. następujący zakres prac: - przebudowę ciągów komunikacyjnych oraz wymianę nawierzchni dróg i chodników np. z kostki betonowej na kostkę betonową, granitową, kamienną, bazaltową; - remont elewacji i dachów kamienic przylegających do rynku; - budowę i przebudowę lub remont niezbędnej infrastruktury technicznej kolidującej z projektowanymi robotami (np. kanalizacji deszczowej, sieci wodociągowej oraz energetycznej itp.); - montaż małej architektury (m. in. ławki, słupków, koszy parkowych, źródła wodnego, fontanny z osprzętem, tablic informacyjnych, reflektorów ziemnych, donic itp.); - wymianę i montaż lamp oświetleniowych na stylizowane; - wykonanie iluminacji świetlnej pomnika Ofiar II wojny światowej; - oświetlenie pod mostem na rzece Sępolence; - odtworzenie zniszczonych nawierzchni trawiastych; - wykonanie rabat, klombów kwiatowych, gazonów itp.; - wykonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów; - wykonanie nowych alejek spacerowych i placów wypoczynkowych dla dzieci i dorosłych z kostki np. kamiennej lub betonowej lub granitowej lub bazaltowej; renowację istniejącego pomnika „Ofiar II wojny Światowej”	Rynek Miejski w Sępólnie Krajeńskim	7 500 000,00	Wskaźniki produktu: - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekułtywowana na obszarach miejskich: 8970 m ² Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych bądź utworzonej/rekułtywowanej przestrzeni miejskiej: 600.	Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe
Kierunek działań: Rozwój terenów publicznych na cele aktywizacji społecznej									
Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz	2. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni	2.3. Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence	PF	Gmina Sępólno Krajeńskie	W ramach zadania planuje się wykonać: - Przebudowę miasteczka rowerowego wraz z wyposażeniem (kostka betonowa bezfazowa); - Zagospodarowanie zieleni wraz ze skarpą po obu stronach od ul. Kościuszki wraz	Działka 2/3 obr. 4 Sępólno Krajeńskie	500 000,00 zł	Wskaźniki produktu: - Liczba przebudowanych/wybudowanych obiektów: 3. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób	Protokół zdawczo odbiorczy; badanie ankietowe

z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	publicznej i środowiska	w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury			z elementami małej architektury; - Przebudowę istniejącego boiska sportowego do piłki nożnej; - Budowę Skateparku modułowego; - Utworzenie terenu wypoczynku biernego – w tym trawniki do zabawy, nasadzenie zieleni. - Zagospodarowanie skarpy rzeki Sępolenki			korzystających z zrealizowanych projektów: 1500.	
-----------------------------------	-------------------------	--	--	--	---	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

8.2 Uzupełniające (pozostałe) przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 12 Uzupełniające projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Lp.	Typ przedsięwzięcia ²⁸	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
1	2	3	4
CEL REWITALIZACJI: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			
Kierunek działań: Aktywizacja społeczna osób wykluczonych społecznie i starszych			
Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego	1.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej			
Poza obszarem rewitalizacji: Lutowo	2.	S	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi
Kierunek działań: Poprawa stanu infrastruktury społecznej			
Poza obszarem rewitalizacji: Wilkowo	3.	S	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Źródło: opracowanie własne

²⁸ S – społeczny, G – gospodarczy, Ś – środowiskowy, T – techniczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny

Projekt: Modernizacja budynku „starej szkoły” w Lutowie

Uzasadnienie: W Lutowie projekt obejmuje zagospodarowanie budynku „starej szkoły”. Parter obiektu zostanie zaadaptowany na potrzeby przedszkola wiejskiego przyczyni się do powstania nowego miejsca, w którym dzieci mogłyby spędzać czas wolny. W placówce zaplanowane jest wprowadzenie na szerszą skalę nauczania eksperymentalnego i regionalnego. Ponadto, ponownie zagospodarowanie parteru pozwoli na korzystanie z edukacji przedszkolnej w dobrych warunkach lokalowych również przez dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dzieci najmłodsze). Rozszerzenie oferty edukacyjnej jest istotne ze względu na fakt, że w roku szkolnym 2016/2017 do przedszkoli miejskich nie przyjęto 56 dzieci 3 – letnich.

Na terenie zmodernizowanego budynku „starej szkoły” realizowane będą następujące projekty społeczne:

- Aktywnie społecznie – 50 +,
- Gry Wielofragmentowe XXL.

Ponadto, zagospodarowania poddasza budynku oraz świetlicy szkolnej na cele schroniska młodzieżowego, przyczyni się do stworzenia przyjaznego miejsca do odrabiania lekcji, spędzania czasu wolnego czy realizacji zajęć dodatkowych. Rozszerzy się również dostępność społeczności do działalności kulturalnej.

Również ze względu na bliską odległość Zespołu Szkół młodzież będzie mogła korzystać z proponowanych zajęć edukacyjno-rozwojowych i rozrywkowych. Młodzież także będzie mogła w tym miejscu spędzać czas po zajęciach lub w oczekiwaniu na autobus, co przyczyni się do utworzenia lub umocnienia więzi lokalnych.

Projekt: Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie

Uzasadnienie: Przebudowa pomieszczeń budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie ma na celu dopasowanie ich do potrzeb „zielonej szkoły”. Odbiorcą projektu będą dzieci i młodzież uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjalnych zwłaszcza znajdujących się na terenach wiejskich. Teren Wilkowa oraz sąsiednich sołectw (wchodzących w skład obszaru rewitalizacji) zamieszkuje wiele dzieci i młodzieży ze środowiska popegeerowskiego. Zajęcia edukacyjne

prorowadzone w „zielonej szkole” z zastosowaniem sprzętu audiowizualnego i komputerowego pozwolą na zaspokojenie potrzeb młodych ludzi w tym zakresie, zintegrują z rówieśnikami. Ponadto, rozpoczęcie tego rodzaju działalności będzie szczególnie istotne pod względem zapobiegania zjawisku zarówno wykluczenia społecznego, jak i cyfrowego. Zatem działanie realizowane niebezpośrednio na obszarze rewitalizacji przyczyni się do poprawy jakości życia młodych mieszkańców obszarów kryzysowych.

Na terenie zmodernizowanego budynku „starej szkoły” realizowane będą następujące projekty społeczne:

- Aktywnie społecznie – 50 +,
- Gry Wielofragmentowe XXL.

Proponowane działania poza obszarem rewitalizacji zakładają realizację celu, który został wyznaczony dla obszaru rewitalizacji („Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej”). Skierowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży, czyli grup u których dostrzega się zjawisko niskiego zaangażowania społecznego. Przeprowadzone działania zakładają stworzenie miejsc, w których osoby młode mogłyby wzajemnie poznawać się i nawiązywać nowe znajomości. Ponadto, zwiększenie dostępności edukacyjnej i obiektów do wspólnego spędzania czasu wolnego, przyczyni się do kształtowania postaw prospołecznych, istotnych pod względem tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Przystosowanie budynku „starej szkoły” oraz zaadaptowania poddasza świetlicy wiejskiej na „zieloną szkołę” pozwoli na budowę więzi lokalnych, przyczyniających się w przyszłości do ograniczenia lub eliminacji zjawiska wykluczenia społecznego.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność ma charakter:

Rysunek 7 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność problemowa charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny przede wszystkim wpływać na sfery, w których odnotowano stan kryzysowy.

Proces Rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w wizji. Wszystkie działania będą również odpowiedzią zarówno na zdiagnozowane problemy, jak i założone cele. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych spowoduje złagodzenie lub całkowite wyeliminowanie problemów dotyczących tereny objęte rewitalizacją. Poniższa tabela przedstawia powiązanie problemów z projektami, przy uwzględnieniu sposobów rozwiązania negatywnych zjawisk i prognozowanego rezultatu.

Tabela 13 Wykazanie komplementarności problemowe

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego				
<ul style="list-style-type: none"> Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, Wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, Niski udział budynków podłączonych do zbiorczej sieci ciepłowniczej 	<ul style="list-style-type: none"> Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci oraz młodzieży 	Aktywnie społecznie – 50+ Plenery ze sztuką w sercu miasta Poranki symfoniczne w sercu miasta	Zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence w Sępólnie Krajeńskim z wyposażeniem w elementy małej architektury Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami oraz remontem kamienic w Sępólnie Krajeńskim Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi (przedsięwzięcie	<ul style="list-style-type: none"> Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności, Poprawa jakości życia osób starszych poprzez dostęp do wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym Wzrost kompetencji osób starszych Podniesienie kompetencji społecznych i kulturalnych dzieci i młodzieży Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci młodzieży Ożywienie i nadanie nowych funkcji przestrzeni

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
			uzupełniającej)	miejskiej
Niechorz				
<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, Wysoki odsetek budynków, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu 	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym, które często dotyka ubóstwo Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja 	<p>Gry Wielkoformatowe XXL</p> <p>Kampania promocyjna usuwania azbestu</p> <p>Aktywnie społecznie – 50+</p> <p>Program „Rodzina na PLUS”</p>	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniającej)</p> <p>Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie (przedsięwzięcie uzupełniającej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska (w tym międzypokoleniowa) Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności, Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw Zintegrowana lokalna społeczność (osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną)

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	<ul style="list-style-type: none"> i aktywizacja • Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz wzrost zaangażowania w rozwiązywanie problemu 			<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej
Włocibórz				
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, • Wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, • Wysoki udział osób 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci • Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania • Aktywizacja i integracja 	<p>NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów</p> <p>Gry Wielkoformatowe XXL</p> <p>Kampania promocyjna usuwania azbestu</p> <p>Aktywnie społecznie – 50+</p>	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)</p> <p>Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie (przedsięwzięcie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży - Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska - Zaktywizowani seniorzy,

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
<p>w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem,</p> <ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek budynków, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu 	<p>osób w wieku poprodukcyjnym</p> <ul style="list-style-type: none"> Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja i aktywizacja Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz wzrost zaangażowania 	<p>Program „Rodzina na PLUS”</p>	<p>uzupełniająco)</p>	<p>chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności,</p> <ul style="list-style-type: none"> Zintegrowana lokalna społeczność (osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone oraz ich otoczenie ze społecznością lokalną) Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	w rozwiązywanie problemu			
Sikorz, Wysoka Krajeńska, Zalesie				
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, • Wysoki odsetek dzieci do 17 roku życia, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, • Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, • Wysoki odsetek budynków, w których istnieje potrzeba usunięcia azbestu 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym, które często dotyka ubóstwo • Organizacja działań odpowiadających na potrzeby osób starszych o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym • Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja i aktywizacja • Zwiększenie świadomości 	<p>Aktywnie społecznie – 50+</p> <p>Program „Rodzina na PLUS”</p> <p>Kampania promocyjna usuwania azbestu</p>	<p>Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)</p> <p>Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Wilkowie (przedsięwzięcie uzupełniające)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży - Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i osoby starsze, integracja lokalnego środowiska - Zaktywizowani seniorzy, chętnie włączający się w działania na rzecz lokalnej społeczności, - Zintegrowana lokalna społeczność (osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone oraz ich otoczenie ze społecznością

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
	mieszkańców na temat istotności usuwania wyrobów azbestowych oraz wzrost zaangażowania w rozwiązywanie problemu			lokalną) - Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym społeczności o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej - Poprawa jakości środowiska i zmniejszenie ilości wyrobów azbestowych z poszczególnych sołectw

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w jednym z dalszych rozdziałów dokumentu system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie, w związku z czym zapewniona została komplementarność zarówno proceduralna, jak i instytucjonalna. System zapewni efektywne współdziałanie zróżnicowanych instytucji na rzecz realizacji programu (począwszy do samorządu gminnego, poprzez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, a także mieszkańców).

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobszarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców, przy jednoczesnym nie przenoszeniu problemów. Ponadto podejmowane działania nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych (takich jak np. wykluczenie), ponieważ koncentrują się na rozwiązaniu problemów u źródeł, czyli na obszarze ich zdiagnozowania. Jednocześnie zaznaczyć należy, że projekty zaplanowane w ramach rewitalizacji nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez gminę.

Celem działań podejmowanych przez gminę Sępólno Krajeńskie jest zrównoważony rozwój jednostki, niwelowanie negatywnych zjawisk oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców. W związku z tym wszystkie podejmowane przedsięwzięcia (zarówno w ramach rewitalizacji, jak i innych programów) służą osiągnięciu wspólnego celu.

Prawie wszystkie projekty rewitalizacyjne realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak przewiduje się ich szersze oddziaływanie. Przedsięwzięcia zaplanowane na terenie centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców całego miasta (organizacja plenerów ze sztuką w sercu miasta czy zagospodarowanie i uporządkowanie terenów zielonych przy rzece Sępolence). Z kolei te podejmowane na terenach wiejskich oddziaływać będą zarówno na mieszkańców ich jednostek, jak i obszarów sąsiadujących (Gry Wielkoformatowe XXL, kampania promocyjna usuwania azbestu). Projekty przewidziane do realizacji poza terenem rewitalizacji również mają silny wpływ na obszar cechujący się stanem kryzysowym (adaptacja budynku na cele zielonej szkoły będzie służyła dzieciom i młodzieży także z terenów, na których odnotowano kumulację negatywnych zjawisk społecznych) i przyczyniają się jednocześnie do niwelowania zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym działania zaplanowane w ramach programu będą całościowo oddziaływać na obszar rewitalizacji (a nie punktowo), poprawiając jego sytuację społeczno-gospodarczą. Poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i zachodzi między nimi efekt synergii.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie. Szczegółowe źródła finansowania poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych*.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że na etapie sporządzania dokumentu osoby prywatne oraz przedsiębiorcy nie byli zainteresowani aktywnym włączeniem się w proces rewitalizacji, stąd w planowanych przedsięwzięciach brak działań finansowanych/współfinansowanych ze źródeł prywatnych. Jednocześnie nie wyklucza się możliwości podjęcia współpracy na kolejnych etapach wdrażania dokumentu.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowania. W związku z tym, iż gmina realizowała szereg projektów w ramach polityki spójności 2007-2013 zachowana zostanie ciągłość wsparcia. W poprzednich latach jednostka skupiła się na łagodzeniu problemów społecznych, w tym m.in. braków w edukacji, a także integracji lokalnej społeczności:

- Pracujemy na swoją przyszłość (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Indywidualizacja nauczania w Gminie Sępólno Krajeńskie (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Krajeński Klub Amazonek Orchidea (7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji),
- Razem lepiej (9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich).

W ramach niniejszego dokumentu również zaplanowano szereg działań wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców, niwelowanie problemów i dalsze wzmacnianie kapitału ludzkiego.

W latach 2009-2014 gmina prowadziła rewitalizację na terenie miasta Sępólno Krajeńskie. Za obszar najbardziej wymagający wsparcia uznano „Stare Miasto”. Celem rewitalizacji było ożywienie wskazanego terenu, przywrócenie mu funkcji turystycznych i integrujących lokalną społeczność, ale również m.in. poprawa bezpieczeństwa, promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, aktywizacja zawodowa młodzieży bezrobotnej, zwiększenie szans rozwojowych osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, umożliwienie rozwoju zawodowego rodziców małych dzieci. W ramach programu zrealizowano następujące projekty:

- Stare Miasto jako sprzyjające integracji społecznej centrum turystyczne Sępólna Krajeńskiego – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej,
- Budowa ogródka jordanowskiego nad rzeką Sępolenką – rodzinnego centrum sportowo-rekreacyjnego dla dzieci i dorosłych,
- Promocja bezpiecznego i zdrowego spędzania czasu wolnego poprzez budowę miasteczka rowerowego z skateparkiem,
- Rozbudowa i doposażenie istniejących placówek przedszkolnych,
- „Twoja wiedza – drogą do sukcesu!!!”,
- Centrum Aktywizacji Gimnazjalisty,
- Centrum Małego Dziecka i Rodziny,
- „Chopin przyjechał”.

Obecnie planuje się realizację działań będących kontynuacją tych z poprzedniej perspektywy finansowej w obrębie miasta Sępólno Krajeńskie, celem zachowania ciągłości wsparcia.

Na terenach wiejskich gminy w latach 2007-2013 również prowadzone były działania sprzyjające integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, głównie w wymiarze infrastrukturalnym, w tym m.in.:

- Wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Włóścibórz poprzez zakup krzesel, stołów oraz mebli kuchennych i sprzętu AGD,
- Zakup tradycyjnych strojów krajeńskich oraz namiotu, krzesel i ław dla Koła Gospodyń Wiejskich we Włóściborzu,
- Remont i modernizacja oraz wyposażenie świetlicy wiejskiej w Niechorzu,

- Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy wiejskiej i wyposażenie świetlicy w miejscowości Wilkowo,
- Modernizacja świetlic wiejskich w Gminie Sępólno Krajeńskie, w tym świetlic mieszczących się w budynkach wpisanych do ewidencji zabytków,
- Tworzenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej na wsi poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich oraz budowę placów zabaw w Gminie Sępólno Krajeńskie,
- Budowa placu rekreacyjnego położonego przy świetlicy wiejskiej w miejscowości Wysoka Krajeńska.

Projekty zrealizowane w poprzedniej perspektywie finansowej odnoszą się przede wszystkim do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, stanowiąc jednocześnie bazę do realizacji kolejnych przedsięwzięć. W ramach obecnej perspektywy szczególny nacisk zostanie położony na działania społeczne, odnoszące się do integracji i aktywizacji lokalnej społeczności (np. w wyremontowanych świetlicach wiejskich na terenie Niechorza i Włósciborza odbywać się będą Gry Wielkoformatowe – XXL, spotkania dotyczące azbestu i zajęcia aktywizujące dla seniorów również odbywać się będą w świetlicach wiejskich).